

ATMINTINĖ TĖVAMS, AUGINANTIEMS VAIKUS, TURINČIUS KLAUSOS SUTRIKIMŲ

JEI JŪSŲ VAIKAS NEŠIOJA KLAUSOS APARATUS AR KOCHLEARINIUS IMPLANTUS:

- ✓ Vaikui pradėjus nešioti klausos aparatus ar kochlearinius implantus, pradėkite jo klausos lavinimą. Tą galima daryti visur: namie, lauke. Klausos ir kalbos lavinimui stenkitės išnaudoti visas kalbines ir nekalbines situacijas.
- ✓ Svarbu: klausos aparatai ar kochleariniai implantai nepaverčia vaiko girdinčiu. Tam būtinas nuoseklus ir sistemingas klausos lavinimas ir kalbos mokymas.
- ✓ Atkreipkite dėmesį, ar klausos aparatai / kochlearinių implantų procesoriai tinkamai sureguliuoti (koku atstumu ir ką girdi).
- ✓ Jei vaikas turi vieną kochlearinį implantą, stenkitės kalbėti iš tos pusės, kurioje yra procesorius.
- ✓ Vienu metu turi kalbėti vienas žmogus.
- ✓ Vaiką supažindinant su garsais svarbu pirmiausia parodyti garso šaltinį (kad garsas turėtų prasmę) ir tik po to bandyti jį atpažinti.
- ✓ „Netikrinkite“ vaiko klausos nuolat šaukdami jį vardu. Jei pašaukėte vardu ir vaikas atsisuko, būtinai sureaguokite į tai veiksmu ar žodžiu. Jei to nedarysite, vaikas paprasčiausiai nebekreips dėmesio kviečiamas vardu.
- ✓ Kaip bendrauti su vaiku turi žinoti ne tik tėvai, bet ir visi asmenys, bendraujantys su juo.
- ✓ Uždavę klausimą vaikui ar pasakę ką nors, neraginkite kuo skubiau atsakyti, bet pasistenkite išlaukti. Reikia duoti laiko informaciją priimti, apdoroti (suvokti). Tik po to vaikas pateiks atsakymą.
- ✓ Stiprinkite vaiko pasitikėjimą savo jėgomis, skatinkite jį kalbėti ne tik artimoje aplinkoje.
- ✓ Jei vaikas kalba netaisyklingai (netaria galūnių arba jas taria netaisyklingai, painioja gimines, vienaskaitą su daugiskaita ir pan.) netaisykite jo kalbos nuolat, bet pakartokite taisyklingai, kad vaikas girdėtų.
- ✓ Pasirūpinkite, kad klausos aparatai / kochlearinių implantų procesoriai visada veiktų: prieš išleisdami vaiką į darželį ar mokyklą, patikrinkite ar elementai neišsikrovę. Palikite ugdymo įstaigoje elementų atsargą, kad prireikus galima būtų iškart pakeisti.
- ✓ Jei vaikui sunkiai sekasi žodinė kalba, naudokite pirštų abėcėlę (ikimokyklinio / pradinio ugdymo pakopoje). Ji padės vaikui mokantis žodžius, rašant, skaitant: <http://gestai.ndt.lt/pirstu-abecele>
- ✓ Jei vaikas, nekalba, lietuvių kalbos žodynas yra labai skurdus – pasitelkite gestų kalbą, kad vaikas galėtų bendrauti ir mokytis.
- ✓ Bendrojo ugdymo mokykloje klausos sutrikimų turintį vaiką galima ugdyti pagal bendrąsias lietuvių kalbos, matematikos, pasaulio pažinimo ir anglų kalbos programas kurtiesiems ir neprigirdintiesiems.

- ✓ Vaikui, turinčiam klausos sutrikimą, sunku nustatyti garso šaltinį ir jo kryptį, todėl sudėtingiau dalyvauti grupinėse veiklose, diskusijose.
- ✓ Jei reikia, galima naudotis FM sistema (jos įsigijimo išlaidos yra kompensuojamos).
- ✓ Atminkite, kad jei vaikas skaito / girdi, jis nebūtinai ir ne visada supranta skaitomą tekstą / girdimą informaciją.
- ✓ Dirbant su tekstais, žodynas vaikui turi būti suprantamas, todėl nežinomi žodžiai turėtų būti išsiaiškinti namuose prieš dieną (užduočių iš anksto atlikti nereikia!).
- ✓ Mokykloje vaikas gali mokytis tik vienos užsienio kalbos. Mokydamasis užsienio kalbos, mokosi tik rašytinės formos.
- ✓ Klausos sutrikimų turintis vaikas gali nesimokyti muzikos, o jei mokosi – dėmesys skiriamas muzikinės ritmikos lavinimui.
- ✓ Jei mokykloje nėra surdopedagogo, specialiąją pedagoginę pagalbą gali teikti spec. pedagogas.
- ✓ Bendradarbiaukite su mokytojais ir švietimo pagalbos specialistais.
- ✓ Jei nėra galimybės kasdien susitikti su mokytoju, (pradinio ugdymo pakopoje) galima turėti sąsiuvinį ar bendrą elektroninę užrašinę, kur mokytojas ir tėvai rašytų vaiko veiklas, tam tikras užduotis, aptartų sėkmes / nesėkmes ir pan. Tai turi būti ne vien tik mokytojo užrašai, bet bendra komunikavimo erdvė.

Bendrosios programos kurtiesiems ir neprigirdintiesiems skelbiamos internete:

- ✓ http://www.deafcenter.lt/about_new.php?page_menu=8&page_id=492&lng=LT
- arba:
- ✓ www.emokykla.lt
- ✓ http://portalas.emokykla.lt/bup/Puslapiai/pradinis_ugdymas_bendras.aspx
- ✓ http://portalas.emokykla.lt/bup/Puslapiai/pagrindinis_ugdymas_bendras.aspx
- ✓ http://portalas.emokykla.lt/bup/Puslapiai/vidurinis_ugdymas_bendras.aspx

Aiškinamieji žodynėliai lietuvių ir lietuvių gestų kalbomis:

- ✓ <http://www.ndt.lt/gestu-programa/isleistos-priemones/>

Rekomendacijos tėvams, auginantiems vaikus, turinčius klausos sutrikimų ar kochlearinius implantus:

- ✓ <http://www.deafcenter.lt/rekomendacijos-tevams-auginantiems-vaikus-turincius-klausos-sutrikimu-ar-kochlearinius-implantus/>

Linkime sėkmingo mokymosi!